17

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Г. № 1 к.д. 4/2013
Дата 07.05.2013

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

№ Т-10269, екз. № 1
25.04. 2013 г.

За вашия сигнал № 24/13г.
7.05.13г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

от Министерство на вътрешните работи
гр. София, ул. „Шести септември" № 29,
представлявано от Петя Първанова
министър на вътрешните работи

по конст. дело № 4/2013 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Конституционно дело № 4/2013 г. за установяване на противоконституционност на разпоредбите на чл. 43, ал. 1, т. 2 и т. 3 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) и чл. 182, ал. 2, т. 2, б. „а" и чл. 221, ал. 6, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) е образувано по искане на омбудсмана на Република България, в което се излагат съображения относно противоречието им с чл. 35, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ).

С определение от 09.04.2013 г. Конституционният съд е допуснал до разглеждане по същество искането за установяване на противоконституционност на чл. 182, ал. 2, т. 2, б. „а" и чл. 221, ал. 6, т. 1 от ДОПК, като искането на омбудсмана на Република България в останалата му част е отклонено поради настъпила отмяна на атакуваните в ЗЧРБ разпоредби.

Разпоредбите на чл. 182, ал. 2, т. 2, б. "а" и чл. 221, ал. 6. т. 1 от ДОПК дават възможност на органа, установил публичното вземане, съответно на

публичния изпълнител да поиска от органите на Министерството на вътрешните работи да не се разрешават на длъжника или на членовете на контролните или управителните му органи да напусне страната. както и да не се издават или да се отнемат издадените паспорти и заместващите ги документи за преминаване на държавната граница.

Посочените норми са идентични като цел и съдържание с разпоредбите на на чл. 75, т. 5 от Закона за българските лични документи (ЗБЛД), които са обявени за противоконституционни с Решение № 2 от 31.03.2011 г. на КС по к. д. № 2/2011г.

Атакуваните разпоредби ограничават упражняването на основното конституционно право на гражданите да напускат пределите на страната, прогласено в чл. 35, ал. 1, изр. 1-во от КРБ. Това субективно може се ограничава при спазване на условията на чл. 35, ал. 1, изр. 2-ро от КРБ –ограничението да е установено със закон и да е насочено към адекватна, пропорционална защита на националната сигурност, здравето и правата и свободите на другите граждани.

Разпоредбите на чл. 182, ал. 2, т. 2, б. "а" и чл. 221, ал. 6. т. 1 от ДОПК имат за цел бързо и ефективно удовлетворяване на определен публичен имуществен интерес. В изключителни и на практика твърде редки хипотези своевременното изпълнение на едно парично задължение би обусловило преодоляване или предотвратяване на състояние на реална непосредствена опасност за националната сигурност или народното здраве.

Разпоредбите на ДОПК – предмет на разглеждане с настоящото дело не са съобразени с принципа на пропорционалност. Удовлетворяването на надлежно установените публични задължения трябва преди всичко да се обезпечи чрез ефективно, бързо проведено изпълнително производство, насочено не към самоцелно санкциониране на личността на длъжника.

В нормите на чл. 43, ал.1, т. 2 и 3 от ЗЧРБ (отм.) не е проведено разграничение между длъжник, който при липсата на обективна възможност за незабавно изпълнение на дълга (независимо дали е публичен или частен) по всякакъв начин съдейства на органите по изпълнението и онзи, който с поведението си съзнателно осуетява или забавя удовлетворяването на вземането. Според действалата законова уредба ограничението за напускане на страната задължително се взема по отношение на всеки, който дължи и не изпълнява, а от това следва, че когато се налага на лице, което не затруднява изпълнението, има единствено наказателен характер и не съставлявала подходящо средство за постигане на конституционно оправданата цел.

С разпоредбата на чл. 221, ал. 6, т. 1, б. „а" от ДОПК се налага ограничение на основно право по чл. 35, ал. 1 от КРБ на всички членове на управителните и контролните органи на юридическото лице - длъжник по публично вземане, въпреки че някои от тях нямат правно установена компетентност да извършват разпоредителни действия, включително и разплащания, с имуществото на длъжника, нито определени от закона

представителни или други функции в производството за принудително изпълнение. В тези случаи се санкционира чуждо поведение, като се нарушава принципът на личната отговорност, което е допустимо само по изключение при призната от правото необходимост да се поправят причинени вреди

По този начин законовата уредба предпоставя автоматично налагане на принудителни административни мерки без административният орган да има право на преценка при отправено към него искане от компетентните органи по установяване и събиране на публичните и частни вземания. Така ограничителната мярка не се съобразява с релевантните обстоятелства за конкретното лице, не отчита тежестта на случая и въздействието, което той би имал върху националната или обществената сигурност, съответно върху поддържането на обществения ред или опазването на общественото здраве, т.е. не е ясно тя преследва ли една от легитимните цели, посочени в чл. 35, ал. 1 от КРБ и също така признати от международноправните актове, по които Република България е страна - Международен пакт за граждански и политически права – чл. 12 и Протокол № 4 към Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи- чл. 2.

Въз основа на изложеното считам за основателно искането на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 182, ал. 2, т. 2, б. "а" и чл. 221, ал. 6. т. 1 от ДОПК.

МИНИСТЪР:

ПЕТЯ ПЪРВАНОВА